

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Ιουνίου 1997

σχετικά με τους ασυνόδευτους ανήλικους υπηκόους τρίτων χωρών

(97/C 221/03)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο Κ.1,

Εκτιμώντας:

ότι, δυνάμει του άρθρου Κ.1 σημείο 3 στοιχεία α), β) και γ) της συνθήκης, οι προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος των κρατών μελών και η καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης και διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφος των κρατών μελών αποτελούν θέματα κοινού ενδιαφέροντος·

ότι το άρθρο Κ.1 σημείο 1 της συνθήκης προβλέπει ότι η πολιτική ασύλου των κρατών μελών πρέπει να θεωρείται θέμα κοινού ενδιαφέροντος·

ότι συμβαίνει ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών να εισέρχονται και να διαμένουν στο έδαφος των κρατών μελών, χωρίς να συνοδεύονται από υπεύθυνο πρόσωπο, και χωρίς να έχουν λάβει την αναγκαία άδεια·

ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων, και ότι είναι σημαντικό για τα κράτη μέλη να συνεργαστούν για την καταπολέμηση αυτής της μορφής εμπορίας·

ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών ευρίσκονται γενικά σε ευάλωτη θέση και χρειάζονται ειδική προστασία και φροντίδα·

ότι η αναγνώριση της ευάλωτης θέσης των ασυνόδευτων ανήλικων κατά τη διαμονή τους στο έδαφος των κρατών μελών δικαιολογεί τον καθορισμό κοινών αρχών για την αντιμετώπιση παρόμοιων καταστάσεων·

ότι, σύμφωνα με το άρθρο Κ.2 σημείο 1 της συνθήκης, το παρόν ψήφισμα δεν θίγει τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών δυνάμει της ευρωπαϊκής σύμβασης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών της 4ης Νοεμβρίου 1950·

ότι το παρόν ψήφισμα δεν θίγει τις διεθνείς υποχρεώσεις των κρατών μελών δυνάμει της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών του 1989 για τα δικαιώματα του παιδιού·

ότι, δυνάμει του άρθρου 2 αυτής της σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να σέβονται τα δικαιώματα που αναφέρονται στη σύμβαση χωρίς διακρίσεις·

ότι, δυνάμει του άρθρου 3 αυτής της σύμβασης, όλα τα μέτρα που αφορούν τα παιδιά πρέπει να λαμβάνουν πρωτίστως υπόψη τα συμφέροντα του παιδιού·

ότι το άρθρο 22 της σύμβασης αυτής αποσκοπεί στην παροχή προστασίας και συνδρομής στους ανήλικους οι οποίοι ζητούν να τους αναγνωρισθεί το καθεστώς του πρόσφυγα ή θεωρούνται πρόσφυγες·

ότι έχει μεγάλη σημασία για τα κράτη μέλη να παρέχουν τη δέουσα προστασία στους πρόσφυγες, πιστά στις κοινές ανθρωπιστικές παραδόσεις τους και σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως έχει τροποποιηθεί από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967·

ότι, στις 20 Ιουνίου 1995, το Συμβούλιο ενέκρινε ψήφισμα για τις στοιχειώδεις εγγυήσεις των διαδικασιών εξέτασης αιτήσεων ασύλου⁽¹⁾·

ότι το παρόν ψήφισμα δεν θίγει τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 28ης Ιανουαρίου 1981, για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα·

ότι η άνευ αδείας παρουσία στο έδαφος των κρατών μελών ασυνόδευτων ανήλικων που δεν θεωρούνται πρόσφυγες πρέπει να είναι προσωρινή, και ότι τα κράτη μέλη προσπαθούν να συνεργάζονται μεταξύ τους και με τις τρίτες χώρες καταγωγής για την επιστροφή του ανήλικου στη χώρα καταγωγής του ή σε τρίτη χώρα διατεθειμένη να τον δεχτεί, χωρίς να κινδυνεύει η ασφάλειά του, προκειμένου να βρει ο ανήλικος, όποτε είναι δυνατόν, τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα γι' αυτόν και να επανενωθεί με αυτά·

ότι η εφαρμογή των εν λόγω αρχών δεν θίγει την εφαρμογή των εθνικών διατάξεων περί δημόσιας τάξης, υγείας ή ασφάλειας,

(¹) ΕΕ αριθ. C 274 της 19. 9. 1996, σ. 13.

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ:

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής και σκοπός

1. Το παρόν ψήφισμα αφορά υπηκόους τρίτων χωρών ηλικίας κάτω των 18 ετών οι οποίοι εισέρχονται στο έδαφος κρατών μελών χωρίς να συνοδεύονται από ενήλικο ο οποίος έχει την ευθύνη τους, δυνάμει του νόμου ή του εθιμικού δικαίου, και για όσο χρονικό διάστημα δεν τελούν πρακτικώς υπό την φροντίδα αυτού.

Το παρόν ψήφισμα μπορεί να εφαρμοσθεί επίσης και σε ανήλικους υπηκόους τρίτων χωρών που εγκαταλείπονται ασυνόδευτοι μετά την είσοδό τους στην επικράτεια των κρατών μελών.

Τα πρόσωπα που καλύπτονται από τις προηγούμενες δύο παραγράφους αναφέρονται εφεξής ως «ασυνόδευτοι ανήλικοι».

2. Το παρόν ψήφισμα δεν αφορά υπηκόους τρίτων χωρών που είναι μέλη της οικογένειας υπηκόων κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτε σε υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και τα μέλη της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εφόσον ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας δυνάμει της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, αντιστοίχως.

3. Σκοπός του παρόντος ψηφίσματος είναι ο καθορισμός κατευθυντήριων γραμμών που θα διέπουν τον τρόπο μεταχείρισης αυτών των ανηλίκων, σε θέματα όπως οι όροι υποδοχής, διαμονής και επιστροφής τους και, στην περίπτωση αιτούντων άσυλο, η διεξαγωγή των εφαρμοστέων διαδικασιών.

4. Το ψήφισμα δεν θίγει τις τυχόν ευνοϊκότερες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας.

5. Οι ακόλουθες κατευθυντήριες γραμμές κοινοποιούνται στις αρμόδιες αρχές τις υπεύθυνες για θέματα του ψηφίσματος, οι οποίες και πρέπει να τις λαμβάνουν υπόψη κατά τις ενέργειές τους. Οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται χωρίς καμία διάκριση.

Άρθρο 2

Είσοδος

1. Τα κράτη μέλη μπορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία και πρακτική τους, να απαγορεύσουν την είσοδο ασυνόδευτων ανηλίκων, ιδίως όταν δεν έχουν τα απαραίτητα προς το

σκοπό αυτό έγγραφα και άδειες. Εντούτοις, επί ασυνόδευτων ανηλίκων που ζητούν άσυλο εφαρμόζεται το ψήφισμα για τις στοιχειώδεις εγγυήσεις των διαδικασιών εξέτασης αιτήσεων ασύλου, και συγκεκριμένα οι αρχές που περιλαμβάνονται στις παραγράφους 23 έως 25 αυτού.

2. Στη συνάρτηση αυτή τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, ώστε να εμποδίζουν την παράνομη είσοδο ασυνόδευτων ανηλίκων και να συνεργάζονται για να εμποδίζουν την παράνομη είσοδο και την παράνομη διαμονή ασυνόδευτων ανηλίκων στο έδαφός τους.

3. Στους ασυνόδευτους ανήλικους, οι οποίοι σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία πρέπει να παραμείνουν στα σύνορα μέχρις ότου ληφθεί απόφαση για την είσοδο ή την επιστροφή τους, πρέπει να δίδεται κάθε αναγκαία υλική βοήθεια και φροντίδα για την κάλυψη των στοιχειωδών αναγκών τους, όπως τροφή, κατάλληλη για την ηλικία τους στέγαση, υγειονομικές φροντίδες και ιατρική περίθαλψη.

Άρθρο 3

Ελάχιστες εγγυήσεις για όλους τους ασυνόδευτους ανήλικους

1. Τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να εξακριβώνουν, το ταχύτερο μετά την άφιξη, την ταυτότητα του ανηλίκου, και αν είναι ασυνόδευτος. Οι πληροφορίες για την ταυτότητα και την κατάσταση του ανηλίκου μπορούν να συγκεντρώνονται με διάφορους τρόπους, και ιδίως με μια κατάλληλη συνέντευξη με τον ενδιαφερόμενο, πράγμα που πρέπει να γίνει το ταχύτερο δυνατόν και κατά τρόπο που αρμόζει στην ηλικία του.

Οι συγκεντρωθείσες πληροφορίες καταχωρούνται δεόντως. Η αίτηση, συλλογή, διαβίβαση και αρχειοθέτηση αυτών των πληροφοριών πρέπει να γίνεται με μεγάλη επιμέλεια και εμπιστευτικότητα, ιδίως στην περίπτωση αιτούντων άσυλο, με σκοπό την προστασία τόσο του ανηλίκου όσο και των μελών της οικογένειάς. Αυτή η έγγραφη πληροφόρηση μπορεί, ιδίως, να αυξήσει τις πιθανότητες επανένωσης του ανηλίκου με την οικογένειά του στη χώρα καταγωγής ή σε τρίτη χώρα.

2. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, ανεξάρτητα από το νομικό τους καθεστώς, πρέπει να έχουν δικαίωμα στην αναγκαία προστασία και βασική περίθαλψη βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

3. Τα κράτη μέλη, για να επιτύχουν την επανένωση, πρέπει να προσπαθούν να εντοπίζουν το συντομότερο τους συγγενείς ασυνόδευτων ανηλίκων ή τον τόπο διαμονής τους, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς τους και χωρίς να προδικάζεται το βάσιμο της αίτησης διαμονής που ενδεχομένως υποβάλλουν.

Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι μπορούν επίσης να ενθαρρύνονται και να βοηθούνται για να απευθυνθούν στη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού, στον εθνικό Ερυθρό Σταυρό ή σε άλλους οργανισμούς για τον εντοπισμό των συγγενών τους. Ιδιαίτερα, στην περίπτωση αιτούντων άσυλο, πρέπει στις επαφές που γίνονται για την αναζήτηση συγγενών να τηρείται πλήρως το απόρρητο, ώστε να προστατεύονται τόσο οι ανήλικοι όσο και τα μέλη της οικογένειάς τους.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος ψηφίσματος, τα κράτη μέλη μεριμνούν το ταχύτερο για την αναγκαία εκπροσώπηση του ανήλικου:

- α) διά του νομίμου κηδεμόνος του, ή
- β) διά της εκπροσώπησής του από έναν (εθνικό) φορέα, υπεύθυνο για την επιμέλεια και την εν γένει ευημερία του, ή
- γ) με άλλη κατάλληλη εκπροσώπηση.

5. Όταν ορίζεται κηδεμόνας για ασυνόδευτο ανήλικο, αυτός φροντίζει, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, να καλύπτονται καταλλήλως οι ανάγκες (νομικές, κοινωνικές, ιατρικές, ψυχολογικές κ.λπ.) του ανήλικου.

6. Όταν θεωρείται πιθανό ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος σχολικής ηλικίας θα παραμείνει σε ένα κράτος μέλος επί μακρόν, πρέπει να του επιτραπεί η πρόσβαση στα γενικά εκπαιδευτικά ιδρύματα όπως ακριβώς και στους υπηκόους του κράτους μέλους υποδοχής, ή πρέπει να του προσφέρεται η εναλλακτική δυνατότητα της ενδεδειγμένης ειδικής εκπαίδευσης.

7. Στους ασυνόδευτους ανήλικους πρέπει να παρέχεται η κατάλληλη ιατρική περίθαλψη για την αντιμετώπιση άμεσων αναγκών. Θα πρέπει να προβλέπεται ειδική ιατρική ή άλλη αγωγή για ανήλικους που έχουν υποστεί κάθε μορφή παραμέλησης, εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, βασανιστήρια ή οποιαδήποτε άλλη μορφή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, ή ένοπλες συρράξεις.

Άρθρο 4

Διαδικασία ασύλου

1. Κάθε ασυνόδευτος ανήλικος πρέπει να έχει το δικαίωμα να ζητήσει άσυλο. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι ένας ανήλικος κάτω μιας ορισμένης ηλικίας, την οποία θα καθορίσουν τα ίδια, δεν θα δύναται να υποβάλλει αίτηση ασύλου μέχρις ότου του παρασχεθεί η συνδρομή νόμιμου κηδεμόνα, ειδικά διορισμένου ενήλικου εκπροσώπου ή φορέα.

2. Λόγω των ειδικών αναγκών των ανήλικων και της ευάλωτης θέσης τους, τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάζουν επείγοντως τις αιτήσεις ασύλου τις οποίες υποβάλλουν ασυνόδευτοι ανήλικοι.

3. α) Καταρχήν, οι ασυνόδευτοι αιτούντες άσυλο που ισχυρίζονται ότι είναι ανήλικοι πρέπει και να αποδείξουν την ηλικία τους.

β) Εάν δεν υπάρχει παρόμοια απόδειξη ή εάν εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες, τα κράτη μέλη δύνανται να προσδιορίζουν την ηλικία των αιτούντων άσυλο κατ'επίμηση και με αντικειμενικό τρόπο. Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη δύνανται να υποβάλλουν τον ανήλικο, τη συναινέσει του ίδιου, ειδικά διορισμένου ενήλικου εκπροσώπου ή φορέα, σε ιατρικό τεστ προσδιορισμού της ηλικίας, διενεργούμενο από ειδικευμένο ιατρικό προσωπικό.

4. Κανονικά, κατά τη διαδικασία ασύλου, τα κράτη μέλη πρέπει να αναθέτουν τους ασυνόδευτους ανήλικους:

- α) σε ενήλικους συγγενείς·
- β) σε οικογένεια φιλοξενίας·
- γ) σε κέντρα υποδοχής ειδικά εξοπλισμένα για την υποδοχή ανήλικων, ή
- δ) σε άλλου είδους φορείς κατάλληλα εξοπλισμένους για την υποδοχή ανήλικων, για να έχουν τη δυνατότητα, για παράδειγμα, να ζουν ανεξάρτητα μεν, αλλά με την κατάλληλη υποστήριξη.

Τα κράτη μέλη δύνανται να τοποθετούν ασυνόδευτους ανήλικους ηλικίας τουλάχιστον 16 ετών σε κέντρα υποδοχής για ενήλικους αιτούντες άσυλο.

5. α) Όταν υποβάλλονται σε συνέντευξη σχετικά με την αίτηση ασύλου, οι αιτούντες άσυλο ασυνόδευτοι ανήλικοι δύνανται να συνοδεύονται από νόμιμο κηδεμόνα, ενήλικο εκπρόσωπο ή φορέα, ενήλικο συγγενή τους ή νομικό σύμβουλο.

β) Η συνέντευξη γίνεται από υπαλλήλους με την απαραίτητη πείρα ή εκπαίδευση.

Θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στην κατάλληλη εκπαίδευση των υπαλλήλων που εξετάζουν ασυνόδευτους ανήλικους που ζητούν άσυλο.

6. Κατά την εξέταση της αίτησης ασύλου ασυνόδευτου ανήλικου λαμβάνονται υπόψη, πέρα από αντικειμενικά γεγονότα και περιστάσεις, και η ωριμότητα, η ηλικία και η πνευματική ανάπτυξη του ανήλικου, καθώς και η ενδεχομένως περιορισμένη γνώση του για την κατάσταση στη χώρα καταγωγής.

7. Μόλις δοθεί σε ασυνόδευτο ανήλικο καθεστώς πρόσφυγα ή οποιοδήποτε άλλο μόνιμο δικαίωμα διαμονής, πρέπει να του προσφερθούν μακροπρόθεσμες λύσεις για κατοικία.

Άρθρο 5

Επαναπατρισμός ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Εάν η παραμονή ανηλίκου σε κράτος μέλος δεν μπορεί να παραταθεί, το κράτος αυτό μπορεί να διατάξει την επιστροφή του ανηλίκου στη χώρα καταγωγής ή σε μια τρίτη χώρα διατεθειμένη να τον δεχτεί, μόνο αν κατά την άφιξη στη χώρα αυτή εξασφαλίζεται η κατάλληλη υποδοχή και φροντίδα του ανηλίκου — ανάλογα με τις ανάγκες του ενόψει της ηλικίας και του βαθμού ανεξαρτησίας του. Η σχετική εγγύηση μπορεί να παρέχεται από τους γονείς ή από άλλους ενήλικους που έχουν αναλάβει τη φροντίδα του παιδιού, καθώς και από δημόσιους ή μη κυβερνητικούς φορείς.

2. Όταν αποδεικνύεται αδύνατος ο επαναπατρισμός υπό τους όρους αυτούς, τα κράτη μέλη πρέπει, καταρχήν, να επιτρέπουν στον ανήλικο να παραμείνει στο έδαφός τους.

3. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών συνεργάζονται ενόψει της επιστροφής:

- α) για τη συνένωση του ανηλίκου με άλλους συγγενείς του, είτε στη χώρα καταγωγής του ή στη χώρα όπου διαμένουν οι εν λόγω συγγενείς του·
- β) με τις αρχές της χώρας καταγωγής του ανηλίκου ή τρίτης χώρας, για την αναζήτηση κατάλληλης βιώσιμης λύσης·
- γ) με διεθνείς οργανισμούς όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τον Πρόσφυγες και η UNICEF, που διαδραματίζουν ήδη ενεργό συμβουλευτικό ρόλο υποδεικνύοντας κατευθυντήριες γραμμές για τη μεταχείριση ασυνόδευτων ανηλίκων, ιδίως όταν ζητούν άσυλο·

δ) κατά περίπτωση, με μη κυβερνητικούς οργανισμούς, προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η χώρα στην οποία θα επιστρέψει ο ανήλικος θα τον δεχτεί και θα του προσφέρει μέριμνα.

4. Σε καμία περίπτωση ο ανήλικος δεν διατάσσεται να επιστρέψει σε τρίτη χώρα εάν τούτο αντιβαίνει στη σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων, την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών ή τη σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας ή τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού, ασχέτως των τυχόν επιφυλάξεων που εξέφρασαν τα κράτη μέλη όταν την επικύρωσαν, καθώς και στα πρωτόκολλα αυτών των συμβάσεων.

Άρθρο 6

Τελικές διατάξεις

1. Τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές στην περίπτωση όλων των προτάσεων για τροποποίηση των εθνικών τους νομοθεσιών. Επιπλέον, πρέπει να προσπαθήσουν να προσαρμόσουν τις εθνικές τους νομοθεσίες στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έως την 1η Ιανουαρίου 1999.

2. Τα κράτη μέλη παραμένουν ελεύθερα να εφαρμόσουν ευνοϊκότερους όρους για τους ασυνόδευτους ανηλικούς.

3. Το Συμβούλιο, σε συνεργασία με την Επιτροπή και μετά από διαβούλευση με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στο πλαίσιο των οικείων αρμοδιοτήτων, επανεξετάζει μια φορά το χρόνο την εφαρμογή των προαναφερόμενων κατευθυντήριων γραμμών, αρχίζοντας την 1η Ιανουαρίου 1999, και τις αναπροσαρμόζει, ενδεχομένως, στις νέες εξελίξεις στον τομέα της πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΗΛΙΚΩΝ**

Τα κράτη μέλη, ανησυχώντας για την ιδιαίτερα ευάλωτη θέση των ανηλίκων, πρέπει να λαμβάνουν όλα τα μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της εμπορίας και εκμετάλλευσης ανηλίκων και να συνεργάζονται σχετικά.

ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΕΙΣΟΔΟΥ

Μεταξύ των μέτρων που μπορούν να λαμβάνουν τα κράτη μέλη προκειμένου να αποτρέψουν την παράνομη είσοδο ασυνόδευτων ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στην επικράτειά τους περιλαμβάνονται:

- i) συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές και φορείς, συμπεριλαμβανομένων των αεροπορικών εταιρειών στις χώρες αναχώρησης, ιδίως με τη χρησιμοποίηση αξιωματικών-συνδέσμων,
  - ii) παρακολούθηση των πτήσεων που προέρχονται από ευαίσθητες χώρες,
  - iii) συνεπής εφαρμογή των διεθνών υποχρεώσεων, στις οποίες περιλαμβάνεται και η νομοθεσία περί ευθύνης των αεροπορικών εταιρειών, κατά την άφιξη ασυνόδευτων ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς τα κατάλληλα έγγραφα ταυτότητας.
-